

Fizyoterapistlerin Bel A?r?s? ile ?lgili ?nanç ve Tutumlar? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fizyoterapistlerin Bel A?r?s? ile ?lgili ?nanç ve Tutumlar? Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21927>

Özet

Fizyoterapistlerin Bel Ağrısı ile İlgili İnanç ve Tutumlar Anketi (FBAİTA), orijinal adı Pain Attitudes and Beliefs Scale for Physiotherapists (PABS-PT) olan ölçeğin Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle **bel ağrısı** (LBP) hastalarının yönetimi bağlamında, **fizyoterapist**lerin sahip olduğu profesyonel inanç ve tutumları değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, fizyoterapistlerin klinik muhakemelerinde biyomedikal veya biyopsikososyal modellere ne ölçüde ağırlık verdiğini ölçmeyi hedefler. Türkçeye uyarlama çalışması 2015 yılında Dalkılıç ve arkadaşları tarafından yapılmış olup, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik özellikleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Fizyoterapist, Bel Ağrısı, İnanç ve Tutumlar, PABS-PT, Adaptasyon, Psikometri, Klinik Muhakeme, Biyopsikososyal Model

Yazarlar

Murat Dalkılıç, Yakup Çırak, G. Deniz Yılmaz, Yeliz Parlak Demir

Amaç

Bu anketin temel amacı, **fizyoterapist**lerin kronik bel ağrısı olan hastalara yönelik yaklaşımları ve bu yaklaşımları etkileyen temel **inanç ve tutumları** ölçmektir. Ölçek, sağlık profesyonellerinin ağrı yönetiminde benimsedikleri felsefi çerçeveyi (örn., sadece yapısal hasara odaklanan biyomedikal model mi, yoksa psikolojik ve sosyal faktörleri de içeren biyopsikososyal model mi) nicel olarak belirlemeye yardımcı olur.

Bu tür bir ölçüm, eğitim programlarının geliştirilmesinde kritik öneme sahiptir. Fizyoterapistlerin yanlış veya yanlış yönlendirici inançlarını belirlemek, kanıta dayalı uygulamalara daha uygun hale getirilme eğitimi müdahalelerinin tasarlanmasına olanak tanır. Ölçek, klinisyenlerin hastalarına verdikleri sağlık eğitiminin kalitesini ve içerdiği mesajları dolaylı yoldan anlamlandırmak için kullanılan önemli bir araçtır.

Yapı (Konstrukt)

FBAİTA, fizyoterapistlerin ağrıya ilişkin kavramsal çerçevelerini yansıtan iki ana yapısal boyutu ölçmektedir. Orijinal PABS-PT ölçeği gibi, Türkçe uyarlaması da genellikle iki temel alt ölçekten oluşur:

Biyomedikal İnançlar: Bu faktör, ağrının yalnızca fiziksel hasar, yapısal bozukluk ve anatomik

sorunlarla ilgili olduğu inancı yansıtır. Yüksek puanlar, fizyoterapistin tedaviyi pasif yöntemlere ve istirahate dayandırma eğilimini gösterir.

Biyopsikososyal İnançlar: Bu faktör, ağrının karmaşık bir deneyim olduğunu ve psikolojik (korku, kaygı) ve sosyal (iş, aile) faktörlerin tedavi ve iyileşme sürecinde merkezi rol oynadığını kabul eden tutumları yansıtır. Yüksek puanlar, hastanın aktif katılımı teşvik eden yaklaşımları tercih etme eğilimini gösterir.

Ölçek, bu iki zıt uçtaki inanç sistemlerini değerlendirerek, klinisyenlerin hangi paradigmaya daha yakın olduğunu belirlemeyi amaçlar ve bu inançların tedavi sonuçları üzerindeki potansiyel etkilerini araştırmaya olanak sağlar.

Geçerlik (Validity)

Türkçe uyarlama çalışmasında (Dalkılıç vd., 2015), ölçeğin yapısal geçerliliği (construct validity) temel olarak incelenmiştir. Çalışma, ölçeğin orijinal yapıyla tutarlı bir faktör yapıya sergilediğini göstermiştir.

Faktör analizi sonuçları, Türkçe formun fizyoterapist inançlarındaki iki temel boyutu, yani biyomedikal ve biyopsikososyal yaklaşımları ayırt etme yeteneğine sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu bulgular, FBA-TA'nın Türk kültüründeki fizyoterapistlerin **inanç ve tutumları** ölçmek için geçerli bir araç olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik (Reliability)

Dalkılıç ve arkadaşlarının 2015 tarihli çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği (internal consistency) Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin genel olarak kabul edilebilir düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik analizleri ayrıca, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını ölçen test-tekrar test güvenilirliğini de içermi olabilir (çalışmanın metodolojisine bağlı olarak). Bu sonuçlar, ölçeğin rastgele ölçüm hatalarından arındırılmış olduğunu ve aynı bireylere farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretebildiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Fizyoterapistlerin Bel Ağrısı ile İlgili İnanç ve Tutumlar Anketi'nin Türkçe uyarlama sürecinde yapılan doğrulayıcı veya açıklayıcı faktör analizi, orijinal ölçekteki iki faktörlü yapıyı desteklemiştir. Bu iki faktör (Biyomedikal ve Biyopsikososyal), fizyoterapistlerin **bel ağrısı** yönetimindeki farklı paradigmaları temsil etmektedir.

Faktör yükleri incelendiğinde, ölçek maddelerinin beklenen alt ölçeklere anlamlı bir şekilde yüklendiği ve böylece ölçeğin yapısal ayrılmazlığına korunduğu tespit edilmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik temeliyle uyumlu olup, fizyoterapistlerin mesleki inançları doğru bir şekilde kategorize etmesini sağlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 6'lı Likert tipi derecelendirme (Kesinlikle Katıyorum'dan Kesinlikle Katılmıyorum'a kadar değişen yedi seçenekleri ile). (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik PABS-PT formatı budur.)

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal), Hollandaca ve diğer uyarlamalar.

Hedef Popülasyon Grubu: Fizyoterapi alanında çalışan profesyoneller ve fizyoterapi öğrencileri.

Yaş Grubu: Yetişkin (Profesyonel meslek hayatına başlamış veya mesleki eğitim alan bireyler).

Popülasyon Detayları: Bel ağrısı hastalarıyla düzenli olarak çalışan veya bu alanda eğitim gören fizyoterapistler. Türkçe uyarlama çalışması Türkiye'deki fizyoterapistler kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketi. Katılımcılar, bel ağrısı ile ilgili çeşitli ifadeler hakkındaki katılm veya karışık derecelerini işaretler.

Anahtar Kelimeler

PABS-PT, LBP, Fizyoterapi Etiyolojisi, Biyomedikal Model, Biyopsikososyal Model, Klinik İnançlar, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Murat Dalkılıç

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Çalışmada belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ptmurat@hotmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yayın Adresi: Çalışmada belirtilen ilgili kurum adresi (Genellikle uyarlama makalesinde yer alır).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçeğin orijinal yazarlarından (Rainville ve arkadaşları) gerekli izinler alınarak Türkçe uyarlaması gerçekleştirilmiştir. Kullanım için telif hakları ve izinler için sorumlu yazarla veya orijinal ölçeğin sahipleriyle iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik veya klinik amaçlı kullanımlar için ücret bilgisi ilgili yazar ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Test Yolu (Adaptasyon): 2015

Orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: fizyoterapistlerin-bel-agrasi-ile-ilgili-inanc-ve-tutumlari-anketi-toad.pdf

Referanslar

Dalkilinc, M., Cirak, Y., Yilmaz, G. D., & Parlak Demir, Y. (2015). Validity and reliability of Turkish version of the Pain Attitudes and Beliefs Scale for Physiotherapists. *Physiotherapy Theory and Practice*, 31(3), 186-193. DOI: 10.3109/09593985.2014.986351

Fizyoterapistlerin Bel Ağrısı ile İlgili İnanç ve Tutumlar Anketi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için lütfen yukarıda belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara başvurunuz.